

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta / vedoucího práce

Autor práce: **Adéla Kratochvílová**

Název práce: *Proměny tematizace smrti a umírání v sociologické teorii*

Autor posudku: **doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc.**

Návrh klasifikace práce: *výborně*

Základní charakteristika práce.

Jedná se o práci teoretické povahy, jejíž parametry – v kladném slova smyslu – v určitých ohledech výrazně překračují to, co se běžně od bakalářské práce očekává. Je to – dá se říci – práce mimořádná.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Na tuto otázku lze v zásadě odpovědět ano. Určitá potíž, s níž se autorka musela vyrovnat, spočívá v tom, že se jedná o práci teoretickou, která se snaží postihnout proměny tematizace smrti a umírání v sociologické teorii v celé jejich šíři a složitosti, a to ve formátu běžné bakalářské práce, což samo o sobě patrně vede k určitému stylu psaní a způsobu zpracování této tematiky.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Jedná se o teoretickou práci, která chce odrážet multiparadigmatičnost sociologických přístupů ke zvolenému výzkumnému tématu, takže již kvůli tomuto záměru nemůže být práce nějak jednoznačně teoreticky a metodologicky zasazena a ukotvena. Pokud bych měl posuzovaný text přeci jenom nějak typologicky zařadit, konstatoval bych, že je koncipován jak rešeršní studie postavená na rešeršní strategii.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Protože předmětem autorčina zájmu jsou studie teoretické povahy, něco, co by mohlo být označeno jako empirická část, se v práci nevyskytuje, a tím pádem nelze ani hodnotit propojení teorie a empirie.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Práce je logickým způsobem rozčleněna do jednotlivých kapitol, jejichž obsah je podán jasným, výstižným a srozumitelným způsobem.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vzhled autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Práce je věnována závažné, odborně zajímavé a relevantní problematice. Co do obsahové šíře je to, domnívám se, – v českém kontextu – zatím nejrozsáhlejší pokus o její sociologické zpracování. Zároveň je nutné ocenit, jak se autorka dokázala v celé šíři sledovaných otázek zorientovat, i to, jak si dokázala zajistit přístup k značné šíři odkazovaných literárních pramenů a zpracovat je.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Část věnovanou empirickým datům práce neobsahuje.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Vzhledem k odborné úrovni, která je očekávána od bakalářské práce, lze konstatovat, že cíle práce byly naplněny.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Formální aspekty předložené práce zcela vyhovují požadavkům, které jsou očekávány od odborného textu.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Práce s informačními zdroji, jejich šíře a způsob interpretace jsou tou největší předností hodnocené práce.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce je napsána kultivovaným způsobem, který se vyznačuje velmi dobrou jazykovou a stylistickou úrovní.

Další poznámky

Domnívám se, že práce, kterou nyní Adéla Kratochvílová předkládá, by si zasloužila, aby se k ní její autorka po obhajobě znovu vrátila a pokusila se jí rozpracovat do formátu knižní publikace. To by po mém soudu ovšem vyžadovalo ani ne tak zohledňovat další a další novou literaturu k danému tématu, jako spíše nalezení poněkud jiného výkladového (možná „narativního“) rámce, který by umožnil text, který je koncipován jako rešeršní studie, povýšit na novou kvalitu. Pokud by k tomu došlo, doporučoval bych autorce, aby se pokusila u zvoleného tématu více zdůraznit jeho apelativní charakter a relevanci, a aby zároveň uvažovala o tom, nakolik závěry jednotlivých autorů, kterými se zabývá, jsou univerzální a všelidské, a nakolik odpovídají tomu, jakým způsobem se vyvíjí západní kultura. V uvedeném kontextu lze totiž poukázat i na práci Jaroslava Krejčího [1996; 2002], v nichž rozvíjí to, co označuje jako „paradigma lidského údělu“ (viz např.: <https://www.jstor.org/stable/24642565?seq=5>).

Celkové hodnocení práce

Práci Adély Kratochvílové hodnotím jako *výbornou*.

Otázky a náměty k obhajobě

Člověk dnešní doby je konfrontován s fenoménem smrti i v důsledku mediálního obrazu probíhající války na Ukrajině. Lze některé z koncepcí předložených v hodnocené práci využít k objasnění toho, jakým způsobem se člověk vyrovnává s informacemi, v nichž je tento fenomén často schován za slovy jako „ztráty“, „vyřazení“ nebo „likvidace“?

Datum: 21. května 2023

Podpis: doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc.

